

چهارشنبه 29 آذر 1391 - 5 صفر 1433-19 دسامبر 2012

29 آذر در گذر تاریخ ....

29 آذر در گذر تاریخ

* هجوم روس‌ها به تبریز و گیلان پس از اولتیماتوم به دولت ایران (1290 ش)
 اشاره: پس از اولتیماتوم روسیه به دولت ایران برای اخراج مورگان شوستر، کارشناس اقتصادی آمریکایی در ایران، دولت ایران این اولتیماتوم را در 28 آذر 1290 ش پذیرفت. اما پذیرش ذلت‌بار اولتیماتوم روس‌ها که به امید پایان یافتن زیاده‌خواهی‌ها و بهانه‌گیری‌های دولت روسیه انجام گرفت، نه تنها مشکلی را حل نکرد، بلکه دامنه تجاوزات آنها را گسترش داد. در این میان، شهر تبریز که به علت مقاومت دلیرانه در برابر عناصر وابسته به روس‌ها از جمله محمدعلی شاه، بیش از دیگر شهرها مورد خشم روس‌ها بود، در سحرگاه این روز برابر با 29 ذی‌حجه 1329 ق، آماج حملات قزاق‌های روس قرار گرفت. روس‌ها به بهانه بی‌احترامی پاسبان نظمیه تبریز به مامور روسی، کشتار مردم شهر را آغاز نمودند و نقاط حساس شهر را به تصرف خود درآوردند. سپس به تاراج اموال مردم و قتل آنان پرداخته و هرگونه مقاومتی را با تفنگ پاسخ دادند. روس‌ها در روزهای بعد این جنایات خود را ادامه داده و در دهم دی ماه آن سال برابر با عاشورای 1330 ق، ثقه الاسلام تبریزی، عالم بزرگ شهر را به دار زدند. همزمان با تبریز، روس‌ها به گیلان نیز یورش بردند و جنایات مشابهی را رقم زدند. آنان به هر کس که مشکوک می‌شدند، می‌کشند و از ارتکاب هر نوع ظلم و خشونت، دریغ نکردند. در این حال مردم رشت بنابر فتوای مراجع، از خرید کالاهای روسی و انگلیسی خودداری می‌کردند و از مقاومت در برابر نیروهای روس، غافل نبودند. اما روس‌ها این استقامت عمومی را با قتل مردم به طرق مختلف پاسخ دادند.

* درگذشت "استاد ابوالحسن صبا" موسیقی‌دان ایرانی (1336 ش)
 * روز تجلیل از مهندس "محمدجواد تندگویان"

وزیرنفت ایران در دولت

"شهید رجایی" (1370 ش)

اشاره: محمدجواد تندگویان در سال 1329 ش در تهران به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات متوسطه و ورود به دانشکده نفت آبادان با درجه مهندسی نفت، فارغ التحصیل شد. وی در دوران تحصیل، مبارزات خود را علیه رژیم پهلوی با شرکت در انجمن اسلامی دانشکده ادامه داد و در سال 52 توسط ساواک دستگیر و پس از شکنجه‌های فراوان به یازده ماه حبس محکوم شد. تندگویان پس از پیروزی انقلاب اسلامی به مدیریت یک کارخانه در رشت رسید. او پس از مدتی به وزارت نفت دعوت شد و به عنوان مدیر مناطق نفت‌خیز جنوب مشغول به کار گردید. پس از آن، از سوی شهید رجایی، وزیر نفت شد تا اینکه در دوازدهم آبان 1359، در یکی از بازدیدهایی که از صنعت نفت در جنوب داشت، در نزدیکی آبادان، توسط نیروهای اشغالگر بعثی به اسارت درآمد. شهید تندگویان در اسارت، تحت شدیدترین شکنجه‌ها قرار گرفت و مردانه مقاومت کرد تا اینکه توسط دژخیمان بعث به شهادت رسید. پیکر این شهید بزرگوار پس از 11 سال اسارت، در 26 آذر 1370 ش به خاک جمهوری اسلامی ایران منتقل گردید و در آخر آذر 1370 در جوار شهدای هفتم تیر در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

5 صفر در گذر تاریخ

* شهادت "حضرت رقیه(س)" دختر کوچک امام حسین(ع)

در شام (61 ق)

اشاره: رقیه‌خاتون یا فاطمه بنت الحسین(ع) معروف به فاطمه‌ی صغیره، دختر آخر امام حسین(ع) از مادری به نام ام‌اسحاق بنت طلحه یا شاه‌زنان بود. سن مبارک او را 4-5 یا 3-7 سال دانسته‌اند. امام حسین(ع) بسیار به او مهر می‌ورزید و وی نیز به پدر، علاقه‌ی فراوانی داشت. رقیه به همراه پدر، برادران، عموها و دیگر خاندان نبوی راهی سرزمین کربلا شد. پس از شهادت امام و یارانش به اسارت کوفیان درآمده و سپس راهی شام شدند. رقیه خاتون در شام، شب و روز در فراق پدر می‌گریست و پدر را طلب می‌کرد. شبی در خرابه محل اقامت اسرا آنقدر گریست که بیهوش شد. وقتی که او را حرکت دادند، دریافتند که از دنیا رفته است. بارگاه حضرت رقیه(س) یکی از زیارتگاه‌های شیعیان در شهر دمشق پایتخت سوریه، در 300 متری شمال شرقی مسجد مشهور اموی واقع است.

* تولد "ابن یونس"

فقیه و طبیب مسلمان (551 ق)

اشاره: کمال‌الدین ابوعمران مشهور به ابن یونس، فقیه، طبیب، و ریاضی‌دان مسلمان در موصل در شمال عراق متولد شد. او پس از پایان تحصیلات مقدماتی معارف دینی، به فراگیری ریاضیات، فقه و ادبیات پرداخت و پس از کسب مهارت در این علوم، به تدریس روی آورد. ابن یونس از جمله دانشمندان برجسته‌ی عصر خود به شمار می‌رفت و در زمینه‌ی فقه مذاهب مختلف اسلامی و سایر ادیان الهی چیره دست بود تا آنجا که حتی یهودیان و مسیحیان نیز برای تفسیر تورات و انجیل به او مراجعه می‌کردند. این فقیه و ریاضی‌دان مسلمان در ادبیات نیز از استعداد خاصی بهره‌مند بود و شعر می‌سرود. اسرار السلطانیة در نجوم و شرح الأعمال الهندسیة در ریاضی از آثار ابن یونس می‌باشند.

* رحلت آیت الله "محمدعلی معصومی" عالم و فقیه بزرگوار اسلام (1372 ق)

اشاره: آیت الله محمدعلی معصومی، عالم و فقیه مسلمان در سال 1288 ق به دنیا آمد و از نوجوانی، فراگیری علوم دینی را آغاز کرد. وی پس از سالیان متمادی تحصیل در حوزه‌ی علمیه‌ی نجف، به درجات بالای علمی دست یافت. آیت الله معصومی همچنین از مبارزین عصر خود به شمار می‌رفت و در دفاع از آرمان اسلام و مسلمین کوشا بود. حاشیه بر جواهر و شرح لمعه از جمله آثار اوست. وفات این عالم ربانی در بهبهان از شهرهای جنوبی ایران در 84 سالگی روی داد.

19 دسامبر در گذر تاریخ

* مرگ "وایتس برینگ" دریانورد دانمارکی و کاشف تنگه برینگ (1741م)

* الحاق کشور افریقایی "سیرالئون" به استعمار انگلستان (1787م)

* تولد "آلبرت مایکلسون" فیزیک‌دان امریکایی و کاشف سرعت نور (1852م) (ر.ک: 9 مه)

* کودتای "ادیب شیشکلی" در سوریه و به دست گرفتن قدرت (1949م)

* عضویت ایران در شورای اقتصادی سازمان ملل (1965م)